

Warszawa, 7 czerwca 2016 r.

Podsekretarz Stanu

DSO-I-072-8/16

dot. IV.502.5.2014.MK/MSu

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -06- 09
ZAL. /	NR

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 16 maja 2016 r. dotyczące działalności opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów, zwanych dalej „zespołami” oraz nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad przestrzeganiem standardów metodologii opiniowania, w tym terminowości realizacji zleceń, uprzejmie informuję.

Z dniem 1 stycznia 2016 r. weszła w życie *ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1418), zwana dalej „u.o.z.s.s.”. Zgodnie z treścią art. 4 ust. 4 u.o.z.s.s. Minister Sprawiedliwości został zobowiązany do ustalenia w drodze zarządzenia standardów metodologii opiniowania dla opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zdrowia i ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Działając na podstawie wymienionej delegacji ustawowej, w dniu 1 lutego 2016 r. Minister Sprawiedliwości wydał zarządzenie *w sprawie ustalenia standardów metodologii opiniowania w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów* (Dz. Urz. MS z 2016 r., poz. 76).

Standardy metodologii opiniowania w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów, zwane dalej „standardami”, stanowiące załącznik do wymienionego wyżej zarządzenia, określają zasady postępowania kierownika zespołu i specjalistów, procedurę badania i metodologii opiniowania, etapy i wymogi dotyczące procesu diagnostycznego, a także zawierają schematy opinii w sprawach nieletnich, rodzinnych i opiekuńczych. Przepis pkt 3.1 lit. g i 3.2 lit d *standardów* zobowiązuje kierownika zespołu i specjalistów do wykonywania czynności diagnostycznych z najwyższą starannością, zgodnie

z aktualnymi wskazaniami wiedzy i nauki oraz etyką wykonywanego zawodu, bezstronnie i terminowo.

Do czasu wejścia w życie powyższego zarządzenia, kierownicy i specjaliści zatrudnieni w *zespołach* byli zobowiązani do stosowania procedur diagnostycznych zgodnych ze *Standardami Opiniowania z 2011 r.*

Stosownie do zapisu art. 4 ust. 1 pkt 1 u.o.z.s.s. Minister Sprawiedliwości sprawuje nadzór nad działalnością *zespołów* w zakresie przestrzegania standardów metodologii opiniowania i procedury badań psychologicznych, pedagogicznych lub lekarskich, a także terminowości sporządzania opinii.

Zgodnie z treścią pkt 7.4 i 8.10 *standardów* termin sporządzenia opinii w sprawach rodzinnych i opiekuńczych oraz w sprawach nieletnich, określa organ zlecający. W sytuacji, gdy brak jest określonego przez organ zlecający terminu, zespół badający powinien sporządzić opinię niezwłocznie w każdej kategorii spraw, nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia badania.

Minister Sprawiedliwości sprawuje kontrolę nad terminowością sporządzania opinii w sprawach rodzinnych, opiekuńczych i nieletnich przez *zespoły*. W 2008 roku Departament wdrożył system monitorowania terminowości realizacji zleceń sądowych na podstawie przekazywanych przez kierowników byłych rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych sprawozdań kwartalnych. Ponadto w ramach czynności nadzorczych przeprowadzane są w *zespołach* kontrole i wizytacje, analizowane są informacje i sprawozdania z działalności *zespołów*, w szczególności terminowość realizacji zleceń sądowych.

W związku ze zmianą statusu zawodowego pracowników byłych rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych wystąpiły w poszczególnych jednostkach niedobory kadrowe związane z zakończeniem pracy zawodowej z inicjatywy tych osób. Sytuacja ta rzutuje na wyznaczanie terminu badania i czas oczekiwania na realizację zleceń.

Minister Sprawiedliwości, działając na podstawie art. 10 ust. 3 u.o.z.s.s., w dniu 11 marca 2016 r. wydał rozporządzenie w *sprawie konkursów na stanowiska kierownika i specjalisty opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów* (Dz. U. z 2016 r., poz. 367), regulujące tryb i sposób przeprowadzania konkursów na stanowiska kierownika oraz specjalisty opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów. Aktualnie trwają w poszczególnych jednostkach procedury naboru na wakuujące stanowiska.

Do chwili obecnej kierownicy *zespołów* informują Departament o niedoborach kadrowych i rotacji pracowników z uwagi na zmiany dotyczące ich statusu zawodowego. Zgłaszane problemy kadrowe niewątpliwie mają wpływ na efektywność pracy opiniodawczej *zespołów*.

Jednocześnie nadmieniam, że istotnym czynnikiem bezpośrednio oddziaływującym na terminowość realizacji zleceń sądowych przez *zespoły* jest niestawiennictwo osób badanych, które również jest monitorowane przez Departament.

Z uwagi na wymienione wyżej czynniki oraz stosunkowo krótki czas od wejścia w życie ustawy, aktualnie nie jest możliwe precyzyjne ustalenie, czy utworzenie *zespołów* i zmiana terminu sporządzenia opinii w sprawach rodzinnych i opiekuńczych, zawarta w *standardach*, skutkowałą skróceniem czasu oczekiwania na realizację zleceń sądowych.

Jednocześnie informuję, że do dnia 11 marca 2016 r. Minister Sprawiedliwości wydał wszystkie akty wykonawcze do *ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1418), do których posiada delegację ustawową.

Problematyka terminowości opiniowania pozostaje w stałym obszarze zainteresowania Ministerstwa Sprawiedliwości, zaś precyzyjne określenie wpływu nowych regulacji możliwe będzie po uzupełnieniu niedoborów kadrowych, najwcześniej w I kwartale 2017 roku.

7 powodzeniem,

PODSEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Lukasz Piębia

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
Departament Sądów, Organizacji i Analiz
Wymiaru Sprawiedliwości
00-950 Warszawa, Al. Ujazdowskie 11
Centrala tel. (22) 52 12 888

000-T-072-811613
160608-00530

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2016 -06- 09

ZAL. NR

S2.P.

Adam Bodnar
Biuro Praw Obywatelskich
ul. Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa